

گذر از ژوراسیک آغازین به میانی در پهنه زاگرس: رخساره ها و محیط رسوبگذاری بخش آغازین سازند سورمه

علی حسین جلیلیان^{۱*}، دکتر یعقوب لاسمی^۲ و دکتر علی آقائباتی^۳

^۱ گروه زمین شناسی دانشگاه پیام نور اهواز

Jalilian1349@yahoo.com

^۲ گروه زمین شناسی دانشگاه تربیت معلم تهران

^۳ گروه زمین شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

چکیده

سازند سورمه، سنگ های ژوراسیک پایینی-بالایی را در منطقه زاگرس در بر می گیرد و با ناپیوستگی فرسایشی از سازند های زیرین و زبرین خود جدا می شود. بیشترین ستبرای این سازند در جنوب ایران به حدود ۱۰۰۰ متر می رسد و به طور عمده از سنگ های کربناته ساخته شده است. بررسی های صحرایی و آزمایشگاهی بر روی برش های مختلف این سازند نشان می دهند که بخش زیرین سازند یاد شده ستبر لایه است و از آهک های دولومیتی لیتیوتیس دار و آلئیتی به سن توآرسین وابسته به یک دریای اپی ریک ساخته شده است. در گذر از ژوراسیک آغازین به میانی و به گمان قوی در میانه های آلنین با افت سطح جهانی آب دریا ها روند رسوبگذاری دچار وقفه ای کوتاه شد. از آن پس، تکاپو های تکتونیکی در امتداد گسل های کهن به پیدایش یک رمپ با انتهای پرشیب انجامید. در نتیجه، بخش میانی سازند سورمه دربردارنده تناوب های آهکی-شیلی (رخساره آهک های دوباره نهشته شده) توسط جریان های توربیدیتی همزمان با شیل های بیتومین دار سازند سرگلو (Sargelu) در ژرفنای یک رمپ با انتهای پرشیب در میانه های دوگر (باژوسین-باتونین) نهشته شدند.

Early-Middle Jurassic transition in the Zagros region: Facies and sedimentary environment of the lower part of the Surmeh Formation

Abstract

The unconformity bounded Surmeh Formation (Lower-Upper Jurassic) is up to 1000 meters thick in southern Iran and consists mainly of carbonate rocks. Field and petrographic studies of the Surmeh Formation in different measured sections have indicated that the lower part of the formation is composed of thick-bedded dolomitic facies containing ooids and Lithiotis fossils of Toarcian age related to a shallow marine epeiric platform. At the Lower-Middle Jurassic boundary, most probably during mid Alenian, deposition was temporarily terminated due to a sea level fall. Then, tectonic movement along the preexisting basin faults resulted in the formation of a distally steepened ramp. Consequently, the alternating shale and limestone (calciturbidite) of the middle part of the Surmeh Formation (equivalent to the bituminous shale of the Sargelu Formation) was deposited in the deep marine environment of an outer ramp during Bajocian-Batonian times.